

**CONTABILITATEA MANAGERIALĂ
ȘI CALCULAȚIA COSTURILOR
DE MEDIU**

Mihaela LEASĂ-LIXANDRU

**CONTABILITATEA MANAGERIALĂ
ȘI CALCULAȚIA COSTURILOR
DE MEDIU**

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București**

Colecția ȘTIINȚE ECONOMICE

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LEASĂ-LIXANDRU, MIHAELA

Contabilitatea managerială și calculația costurilor de mediu / Mihaela

Leasă-Lixandru. - București : Editura Universitară, 2023

Conține bibliografie

ISBN 978-606-28-1621-6

657

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062816216

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2023
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47 / 0745 200 718/ 0745 200 357
comenzi@editurauniversitara.ro
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

INTRODUCERE	9
CAPITOLUL I: SISTEMUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII PRIVIND CONTABILITATEA MANAGERIALĂ ÎN ENTITĂȚILE ECONOMICE DIN INDUSTRIA PETROLULUI	13
1.1. Organizarea și funcționarea sistemului informației contabile în industria petrolului	13
1.1.1. Utilizarea sistemului informației contabile în entitățile economice din industria petrolului	20
1.1.2. Rolul informației furnizate de sistemul informațional contabil în asistarea deciziei.....	24
1.1.3. Conexiunea dintre contabilitatea financiară și managerială în cadrul sistemului informațional contabil.....	25
1.2. Contabilitatea managerială componentă structurală a sistemului informațional contabil.....	27
1.2.1. Cadrul legislativ și conceptual de organizare a contabilității manageriale	28
1.2.2. Trecut, prezent și perspective de evoluție a contabilității manageriale	30
1.2.3. Costul element fundamental al contabilității manageriale.....	33
1.3. Metode avansate utilizate de contabilitatea managerială componentă structurală a sistemului informațional contabil.	34
CAPITOLUL II: EVOLUȚIA CONTABILITĂȚII MANAGERIALE DE MEDIU ȘI INTEGRAREA ACESTEIA ÎN SISTEMUL INFORMAȚIEI CONTABILE.....	42
2.1. Apariția și dezvoltarea contabilității manageriale de mediu	42
2.1.1. Beneficii ale implementării contabilității manageriale de mediu în entitățile economice	44

2.1.2. Conexiunile dintre contabilitatea managerială de mediu și cerințele de raportare financiară, statistică, de mediu și de sustenabilitate	47
2.1.3. Comunicarea între structurile de contabilitate și structurile de producție	49
2.2. Criterii de identificare și clasificare a contabilității manageriale de mediu.	52
2.2.1. Relația entităților economice cu natura pe bazată pe utilizarea capitalului natural: eco-bilanțul.....	54
2.2.2. Relația dintre entitatea economică și capitalul uman: bilanțul eco-social.....	55
2.3. Cadrul de raportare la nivel european, fundamentul dezvoltării contabilității manageriale de mediu	56
2.3.1. Cadrul de raportare al contabilității manageriale de mediu în Romania.....	57
2.3.2. Contabilitatea integrată a mediului economic conform Organizației Națiunilor Unite (SEEA) și clasificarea cheltuielilor de protecție a mediului (CEPA).....	60
2.3.3. Teorii de durabilitate ecologică aplicate în contabilitatea managerială de mediu – impasul internalizării externalităților.....	67
2.3.4. Producția circulară în contextul raportării la nivel european.....	70
2.4. Tipologia costurilor de mediu	71
2.5. Măsurarea performanțelor – condiție esențială pentru perfecționarea contabilității manageriale a entităților economice din industria petrolului.	77
2.5.1. Indicatori de performanță financiari și nefinanțari	78
2.5.2. Indicatori de performanță nefinanțari.....	81
2.6. Necesitatea utilizării contabilității și calculației costurilor de mediu, premisă a perfecționării manageriale a entităților economice din industria petrolului	87

CAPITOLUL III: AUDITAREA ȘI CERTIFICAREA INFORMAȚIILOR DE MEDIU ÎN VEDEREA REFLECTĂRII IMPACTULUI DE MEDIU ÎN CONTABILITATEA MANAGERIALĂ..	91
3.1. Aspecte generale privind auditul de mediu	91
3.2. Principiile și obiectivele auditului de mediu	92
3.2.1. Principiile auditului de mediu.....	93
3.2.2. Obiectivele auditului de mediu.....	94
3.3. Aspectele de mediu, fundamentul procesului de audit.....	95
3.4. Organizarea misiunii de audit de mediu.....	98

3.4.1. <i>Auditul de mediu – metodologia specifică de desfășurare a misiunii</i>	100
3.4.2. <i>Managementul riscului de mediu</i>	108
3.4.2.1. <i>Semnificația noțiunii de risc de mediu</i>	111
3.4.2.2. <i>Implementarea managementului de risc de mediu, avantajele și particularitățile acestuia</i>	113
3.5. <i>Sisteme de management de mediu</i>	114
3.5.1. <i>Sistem comunitar de management de mediu și audit (EMAS)</i>	116
3.5.2. <i>Certificarea sistemelor de management de mediu</i>	123
CAPITOLUL IV: MODELAREA CALCULAȚIEI COSTURILOR DE MEDIU ÎN VEDEREA PERFEȚIONĂRII CONTABILITĂȚII MANAGERIALE	128
4.1. <i>Managementul deșeurilor</i>	129
4.2. <i>Managementul indicatorilor de mediu</i>	132
4.3. <i>Managementul activității de valorificare a deșeurilor și protecție a mediului ca politică economică națională</i>	139
4.4. <i>Performanța economico-financiară a entității economice</i>	141
4.5. <i>Performanța socială în sănătate și siguranță</i>	145
4.6. <i>Modelarea calculației costurilor de mediu cu ajutorul metodei ABC</i>	148
4.6.1. <i>Analiza teoretic-comparativă a calculației costurilor de mediu prin metoda tradițională și metoda ABC</i>	150
4.6.2. <i>Modelarea calculației costurilor de mediu aferente industriei petrolului pe baza algoritmului ABC</i>	153
4.6.3. <i>Matricea calculației costurilor de mediu pe baza algoritmului ABC, instrument de perfecționare a contabilității manageriale</i>	157
4.6.4. <i>Valențe și limite ale modelării calculației costurilor de mediu cu ajutorul algoritmului ABC</i>	164
LISTA FIGURILOR	167
LISTA TABELELOR	169
LISTA ABREVIERILOR	170
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	171

INTRODUCERE

Contabilitatea și calculația costurilor de mediu, se dorește a fi o cercetare care conturează modalitățile de perfecționare, prin organizarea și calculația costurilor de mediu, care pot deveni o premisă pentru perfecționarea contabilității manageriale într-un sector de activitate, precum industria petrolului, sector ce reprezintă un important contribuabil la bugetul României, un angajator major de forță de muncă bine remunerată, un investitor de prim ordin în infrastructură și tehnologie, precum și un importator de know-how tehnic și managerial.

Evoluția tehnologică a ultimilor ani a readus petrolul în prim-planul industriei energetice mondiale. Hidrocarburile pot fi astăzi extrase din formațiuni geologice care nu puteau fi contabilizate ca resurse acum un deceniu. Gazul natural, abundent pe piețele nord-americane, oferă industriei manufacturiere o formă de energie ieftină și nepoluantă, cu emisii de carbon mult mai mici decât ale cărbunelui. Comerțul internațional cu gaz natural lichefiat (GNL) a crescut semnificativ, fapt ce contribuie la desființarea monopolurilor pe piețele regionale și la obținerea de prețuri și condiții contractuale mai bune pentru consumatori. Petrolul oferă consumatorilor cea mai ieftină și mai accesibilă unitate de energie, ceea ce permite dezvoltarea economică și construirea unor sisteme energetice de înaltă tehnologie, fiabile și nepoluante¹.

De asemenea, România² are o veche și ilustră istorie a extracției țițeiului și gazelor, deși nu mai este astăzi un jucător de primă ligă la nivel mondial, așa cum era în perioada interbelică. Cu toate că are o dependență relativ mică de importuri de gaze (fapt semnificativ pe o piață regională monopolistă și într-un context geopolitic extrem de tensionat), țara noastră are rezerve de hidrocarburi în scădere și o industrie care s-a adaptat forțelor pieței prin diminuarea capacității industriale.

¹ *Raport FPPG Industria petrolului gazului*, accesat la http://www.ropepca.ro/lib/foto/1431439098EPG_Raport_FPPG_Industria_petrolului_gazului_Dec_2014.pdf, p.14

² *Idem 1*

România are potențialul de a beneficia de progresul tehnologic și de a dezvolta sustenabil surse noi de hidrocarburi care să o propulseze din nou pe un loc de vârf la nivel european. Apele adânci ale Mării Negre au atras interesul celei mai mari companii energetice private a lumii, ExxonMobil, iar potențialul de gaze de șist a adus în România o altă companie de top, Chevron. OMV Petrom, liderul regional al industriei de țiței și gaze, investește constant și semnificativ în redezvoltarea zăcămintelor mature, ca și Romgaz, cel mai mare producător autohton de gaze naturale. În plus, numeroase alte companii petroliere internaționale, active în toate segmentele industriei (explorare și producție, distribuție, rafinare, retail, servicii petroliere și producție de echipamente) au un aport de investiții, tehnologie și know-how managerial.

La orizontul anului 2020, cu perspectiva unor noi surse indigene de gaze și a unor noi surse regionale de import, precum și cu o interconectare crescută cu piețele adiacente, România poate deveni un hub regional. Aceasta ar stimula competitivitatea industrială prin prețuri optime ale energiei, ar genera creștere economică și noi locuri de muncă. Totodată, este necesar ca interesul țării și dezvoltarea durabilă să fie promovate concomitent cu crearea unui mediu de afaceri atractiv în care Guvernul, agențiile de reglementare și legiuitorii trebuie să fie parteneri competenți și statornici ai investitorilor.

Potrivit datelor publicate, în topul contribuabililor la bugetul general consolidat în 2018, se afla și industria petrolieră³. Cel mai mare contribuabil, OMV Petrom (10,45 mld lei), a plătit de la data privatizării până în anul 2018 circa 27,8 miliarde de euro⁴. Generalizând, contextul prezentei cercetări științifice este legat de atitudinea și comportamentul entităților economice componente ale unui sistem de economie mondială, care s-au adaptat acestor evoluții, procedând la modificarea continuă a obiectivelor și strategiilor. Noile condiții și oportunități economice și tehnologice existente la nivel mondial au determinat entitățile economice să fie preocupate în mod deosebit de satisfacerea cerințelor clienților și de conservarea acelei părți din piață deținută de-a lungul timpului, căutând totodată să-și minimizeze costurile. Așa cum am prezentat mai sus, rezultă că entitățile din industria petrolului traversează o perioadă dificilă, influențată puternic de criza

³ Capital.ro/buget-cati-bani-dau-marile-compani.html

⁴ *Raport Anual 2018 OMV Petrom, p.6*

resurselor regenerabile, de avansul tehnologic și de necesitatea respectării și protecției mediului înconjurător.

Se impune, printre altele, îmbunătățirea accesului la piețele externe, monitorizarea piețelor de deșeuri, echilibrul privind prețul energiei, punerea în aplicare a politicilor privind schimbările climatice, stimularea inovării, etc. Este necesar ca instituțiile statului să caute metode și oportunități prin care să se ajungă la îndeplinirea acestor deziderate.

Prezenta lucrare dezbate și amplifică un subiect de actualitate și interes, legat tocmai de actualul context socio-economic al domeniului. Propunerile avansate pe parcursul lucrării, în vederea găsirii unor noi soluții viabile pentru industria petrolieră, se doresc a fi un catalizator pentru perfecționarea contabilității manageriale la nivelul entităților economice din industria petrolieră românească. În esență, problematica abordată în teza de doctorat vizează realizarea unui model de perfecționare a contabilității prin auditarea și certificarea informațiilor de mediu în vederea reflectării impactului de mediu în contabilitatea și calculația costurilor, în entitățile economice din industria petrolului.

CAPITOLUL I

SISTEMUL ACTUAL AL CUNOAȘTERII PRIVIND CONTABILITATEA MANAGERIALĂ ÎN ENTITĂȚILE ECONOMICE DIN INDUSTRIA PETROLULUI

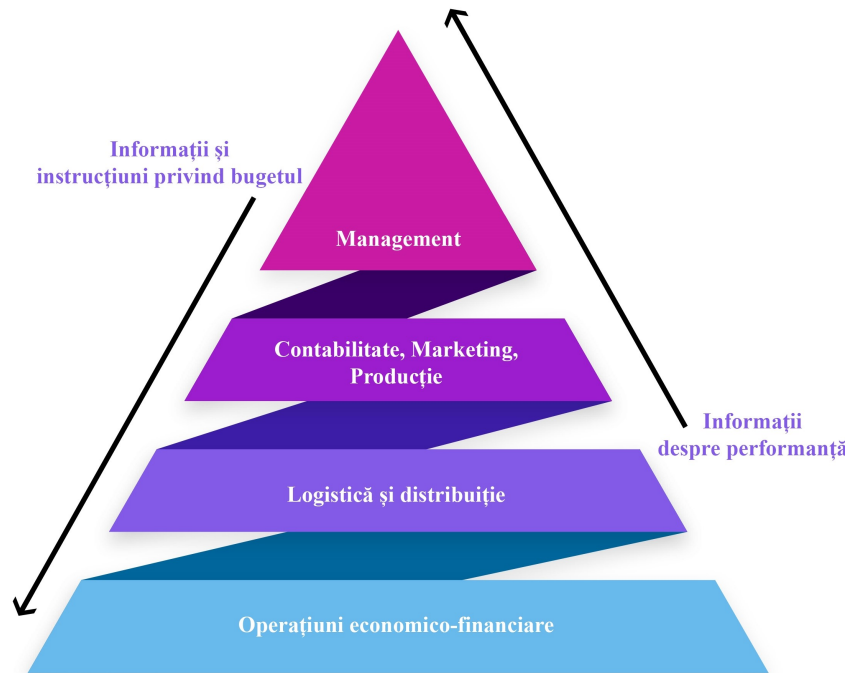
1.1. Organizarea și funcționarea sistemului informației contabile în industria petrolului

Secolul XXI reprezintă o perioadă a schimbărilor primordiale în mediul de afaceri, prin universalitatea competiției între ramurile industriale, creșterea performanței prin integrarea strategiilor de management, auditul performanței și al calității, creșterea cercetării și inovării, implementarea managementului vizionar și apariția și utilizarea contabilității de mediu, în vederea extinderii activităților entităților economice pentru realizarea unei dezvoltări durabile în timp și în obținerea unor performanțe financiare superioare în cadrul evoluției către economia circulară⁵.

Având conturate direcțiile de evoluție a actualului mediu de afaceri, se poate caracteriza entitatea economică ca fiind responsabilă, autonomă, cu strategii pe termen mediu și lung ce pot preveni sau acționa eficient în perioadele de incertitudine și risc, cu o creștere a gradului de utilizarea eficientă a resurselor neregenerabile, implementarea și utilizarea contabilității mediului, protejarea mediului înconjurător și garantarea perpetuării utilizării resurselor pentru generațiile viitoare. Fiind caracterizat mediul de afaceri, dar și entitatea economică, putem concluda și afirma că pentru îndeplinirea acestor cerințe este necesară dezvoltarea unui sistem informațional eficient la nivelul entității, cu rol determinant în procesul de elaborare a deciziilor.

⁵ Tabără, N., Briciu, S., *Actualități și perspective în contabilitate și control de gestiune*, Ed. Tipo Moldova, Iași, 2012, p. 9 - 11

Figura 1.1. Fluxurile informaționale interne în cadrul entităților economice

(sursa: prelucrare după : Khaghaany, M., M., *Accounting Information Systems*, accesat : <http://mng.uokufa.edu.iq/teaching/maithmm/lectures.files/Accounting%20Information%20Systems.pdf>)

Entitatea economică competitivă este organizația ce deține ca fundament primordial un sistem informațional bine definit și funcțional, deoarece informația a devenit o importantă resursă, alături de materii prime, capital și forță de muncă, dar în același timp și un instrument esențial pentru adaptarea, evoluția și maximizarea rezultatelor organizației⁶. Concomitent sistemul informațional conduce la sporirea productivității și la realizarea unor planuri strategice pe termen mediu și lung pentru preîntâmpinarea evoluțiilor rapide ale cererii și ofertei de bunuri și servicii.

Sistemul informațional reprezintă ansamblul datelor și informațiilor, circuitelor și fluxurilor informaționale, procedurilor, mijloacelor de tratare a informațiilor utilizate la stabilirea și realizarea obiectivelor entității⁷. Concomitent, sistemul asigură o evidență permanentă a proceselor

⁶ Khaghaany, M., M., *Accounting Information Systems*, accesat : <http://mng.uokufa.edu.iq/teaching/maithmm/lectures.files/Accounting%20Information%20Systems.pdf>

⁷ Ovidiu Nicolescu și Ion Verboncu - *Management, Ed. Economică, București, 1995, p. 170*

economice cu un impact semnificativ asupra desfășurării și eficienței activităților entităților economice. Prin intermediul sistemului informațional se asigură informațiile necesare pentru fundamentarea deciziilor, se furnizează necesarul de date pentru reliefaarea gradului de realizare a obiectivelor strategice⁸. Fiecare entitate economică trebuie să își adapteze sistemul informațional la nevoile utilizatorilor săi, în concordanță cu obiectivele fundamentale ale tuturor sistemelor, respectiv⁹: i) susține funcția de management: sistemul informațional oferă suportul și resursele necesare conducerii de a gestiona în mod profitabil resursele entității; ii) sprijin în luarea deciziilor: sistemul informațional oferă managerilor informațiile necesare pentru a – și îndeplini responsabilitățile și pentru adoptarea deciziilor optime; iii) susține operațiunile zilnice ale entității economice: sistemul informațional furnizează suportul necesar personalului operativ în vederea îndeplinirii eficiente a sarcinilor zilnice.

Sistemul informațional este format din două componente: sistemul informațional contabil și sistemul informațional de management. Contabilitatea reprezintă o componentă principală a sistemului informațional economic, deoarece prin utilizarea ansamblului de mijloace și procedee specifice oferă informații, precum¹⁰: i) edificarea trecutului și prezentului entității economice; ii) orientarea strategiei și a deciziilor economice viitoare; iii) analiza orientată către piață; iv) restrângerea câmpului aleator în elaborarea deciziilor; v) soluții și motivații ale deciziilor adoptate.

Sistemul informațional contabil¹¹ este definit ca „ansamblul mijloacelor și procedeelelor de obținere, stocare și utilizare a informațiilor într-un perimetru al activității economice, ca rezultat al investiției unor resurse umane de capital”. Sistemul informațional contabil¹² este format din¹³: i) contabilitate și audit – pentru proiectarea și utilizarea eficientă a

⁸ Moga, T, Voicu, R., Rădulescu, C.V., Management, Ed. ASE, București, 2003, p.60

⁹ Hall, J. A., Accounting Information Systems. Seventh Edition, Ed. South-Western Cengage Learning, USA, 2011, p.14

¹⁰ Horomnea, E., Dimensiuni științifice, sociale și spirituale în contabilitate. Geneză, doctrină, normalizare, decizii, ediția a II – a, Ed. TipoMoldova, Iași, 2011, p.58

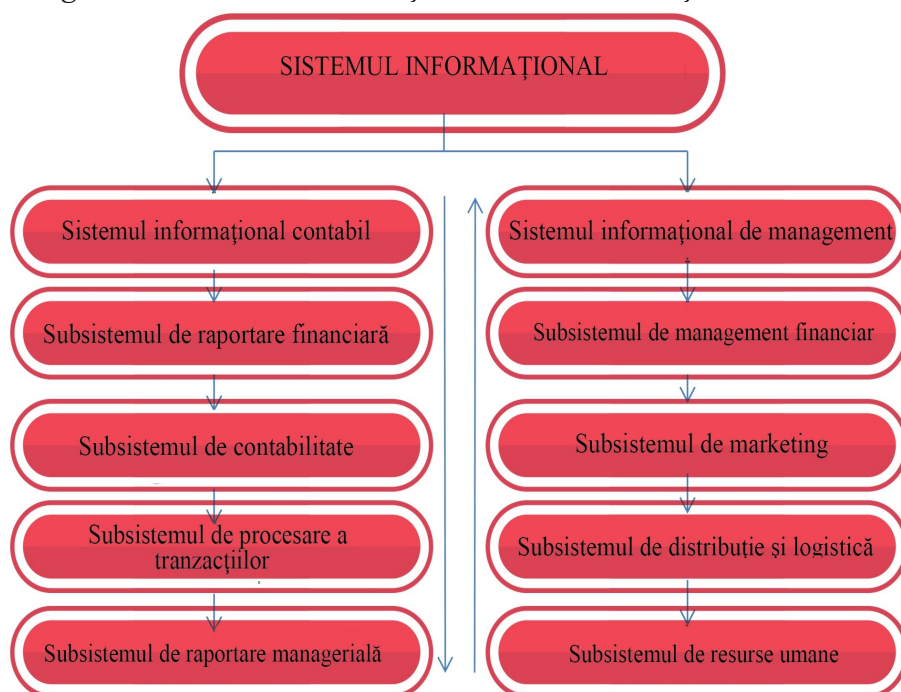
¹¹ Oprea, D., Analiza și proiectarea sistemelor informaționale economice, Ed. Polirom, Iași, 2003, p. 236

¹² Aspecte teoretice privind sistemul informațional financiar contabil, accesat: https://www.academia.edu/25768243/Aspecte_teoretice_privind_sistemul_informatiional_fi_nanciar_contabil

¹³ Khaghaany, M., M., Accounting Information Systems, accesat : <http://mng.uokufa.edu.iq/teaching/maithmm/lectures.files/Accounting%20Information%20Systems.pdf>

unui sistem, contabilul trebuie să cunoască procedurile contabile adecvate și metodologia de auditare a informațiilor; ii) *tehnologia informației* – oferă fundamentul de funcționare a unui sistem contabil și oferă posibilitatea de a gestiona și planifica operațiunile în mod eficient; iii) *sisteme informatice* – trebuie proiectate, implementate și utilizate eficient; iv) *baze de date* – indică cantitatea, tipul și metodele de recuperare a datelor stocate; v) *procesarea informațiilor* – înregistrarea, reflectarea și monitorizarea tranzacțiilor economice; vi) *raportare* – proiectarea raportărilor financiar-contabile, fiscale, de mediu etc.; vii) *controlul* – financiar și de gestiune; viii) *management decizional* – informații pertinente necesare tipului de decizie adoptată; ix) *management strategic* – pe baza informațiilor deținute sunt întocmite planuri strategice pe termen mediu și lung.

Figura 1.2. Sistemul informațional în cadrul entităților economice

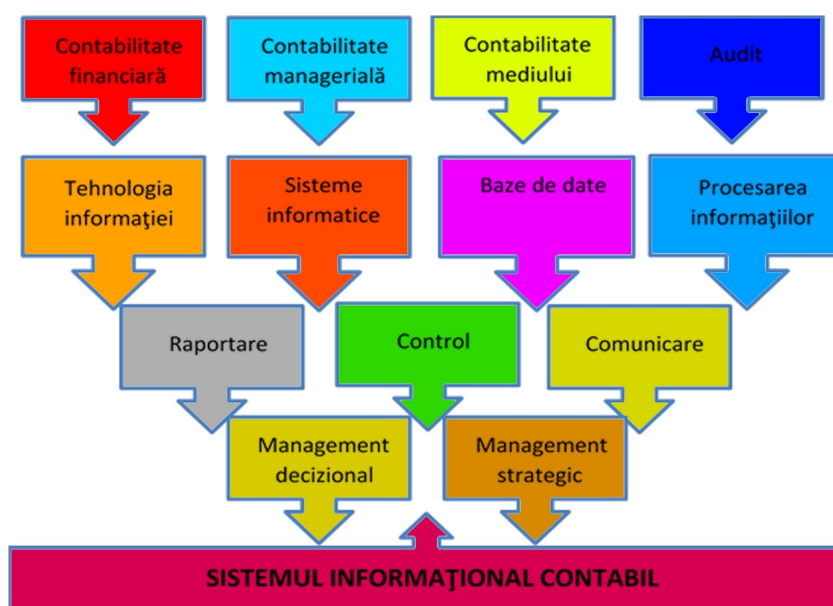

(sursa: prelucrare după : Hall, J. A., *Accounting Information Systems. Seventh Edition*, Ed. South-Western Cengage Learning, USA, 2011, p.8)

Comisia Standardelor de Contabilitate Financiară (FASB – Financial Accounting Standard Board), organism normalizator în domeniul contabil, definește contabilitatea ca fiind un sistem informațional ce cuantifică,

prelucrează, evaluează și transmite informațiile financiare ale unei entități economice¹⁴. Astfel, contabilitatea are următoarele atribuții: i) organizarea evidenței contabile; ii) organizarea unui circuit eficient al documentelor și informațiilor; iii) prelucrarea datelor privind derularea activității entității economice; iv) reflectarea, transmiterea și stocarea informațiilor; v) implementarea tehnicilor operative, exercitarea controlului și auditului intern.

Figura 1.3. Elemente componente ale sistemului informațional contabil

(sursa: prelucrare după : Khaghaany, M., M., *Accounting Information Systems*, accesat : <http://mng.uokufa.edu.iq/teaching/maithmm/lectures.files/Accounting%20Information%20Systems.pdf>)

Sistemul informațional contabil trebuie să asigure îndeplinirea următoarelor obiective:

A. *Obiective conceptuale*¹⁵:

- definirea obiectului de studiu;
- precizarea mijloacelor și procedeele de cercetare;

¹⁴ Tabără, N., Briciu, S., *Actualități și perspective în contabilitate și control de gestiune*, Ed. Tipo Moldova, Iași, 2012, p. 12

¹⁵ Oprea, D., *Analiza și proiectarea sistemelor informaționale economice*, Ed. Polirom, Iași, 1999, p.21

- delimitarea normelor și principiilor în conformitate cu obiectul studiat;
- reflectarea rezultatelor în concordanță cu terminologia de specialitate.

B. Obiective aplicate¹⁶:

- furnizarea informațiilor necesare pentru fundamentarea planurilor și programelor de activitate specifice entității economice;
- asigurarea controlului valoric al activităților desfășurate;
- asigurarea informațiilor necesare atât pentru nevoile recurente ale entității economice, cât și pentru cele destinate terților, respectiv: asociați, acționari, potențiali investitori, instituțiile statului, clienți, furnizori, instituții bancare etc.;
- asigurarea informațiilor necesare pentru întocmirea documentelor de sinteză și de raportare financiară, concomitent conturându-se o imagine fidelă cu privire la performanța și poziția financiară a entității economice;
- implementarea unui control eficient asupra integrității patrimoniului la nivelul tuturor structurilor sale.

C. Obiective strategice¹⁷:

- generează analiza fluxurilor interne a resurselor entității economice, iar astfel informațiile sunt utilizate de către beneficiarii interni pentru elaborarea deciziilor;
- oferă informații necesare pentru adoptarea deciziilor cu privire la modul de utilizare a factorilor de producție, nivelul cheltuielilor, nivelul costurilor produselor, lucrărilor sau serviciilor realizate;
- elaborează raportări operative pentru aprecierea activității interne a entității economice și implementarea unui management performant.

Sistemul informațional contabil reprezintă componenta primordială a sistemului managerial, fiind una dintre principalele unități de furnizare a informațiilor necesare pentru: *planificare*, respectiv întocmirea planului și bugetarea producției; *organizare*, respectiv organizarea sarcinilor,

¹⁶ Ghid practic de aplicare a reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate aprobate prin OMFP nr. 1802/2014, Ed. Ceccar, București, 2015, p.60

¹⁷ Radu, M., Contabilitate de gestiune, Ed. Bibliotheca, Târgoviște, 2010, p.23

obiectivelor de îndeplinit; *motivare*, recunoașterea meritelor resursei umane participative la procesele entității economice, precum și examinarea tipurilor de beneficii atribuite rezultatelor obținute; *control*, prin furnizarea de către sistemul contabil a informațiilor sintetice și analitice, care permit identificarea deficiențelor în desfășurarea activității entității și trasarea direcțiilor de corectare a acestora¹⁸.

Se constata că, atât calitatea¹⁹ cât și cantitatea de informații contabile sunt influențate de capacitatea de prelucrare, elaborare și comunicare a sistemului informațional, iar pe de altă parte de capacitatea acestuia de a răspunde cererilor formulate de către utilizatori. Modul de organizare a sistemului informațional contabil este influențat de următorii factori²⁰: i) *dimensiunea entității economice*; ii) *utilizarea programelor informatice și a tehnologiilor avansate*; iii) *poziția compartimentului contabil în cadrul entității economice*; iv) *modalitatea de adoptare a deciziilor*; v) *influența organelor decidente, respectiv de conducere și control*.

Concomitent, sistemul informațional contabil este bazat pe utilizarea unui sistem informatic, iar utilizatorii finali, respectiv contabilii sunt desemnați pentru specificarea normelor, tehnicilor contabile, cerințelor de control intern și algoritmilor specifici, ce vor fi implementați cu ajutorul sistemului informatic pentru determinarea unei imagini fidele asupra situației economico – financiare a entității economice²¹. Responsabilitatea proiectării unui sistem informațional contabil durabil este divizată în entitățile economice între profesioniștii contabili, pentru proiectarea sistemului conceptual și programatori și pentru realizarea interfeței fizice a sistemului.

Proiectarea sistemului financiar contabil, din punct de vedere conceptual, presupune implicarea activă a profesioniștilor contabili care stabilesc criteriile ce determină natura informațiilor, sursele, destinația, regulile și principiile contabile aplicabile. Proiectarea din punct de vedere fizic a sistemului informațional contabil, reprezintă construcția efectivă a interfeței de lucru, metodele de captare, prezentare și stocare a informațiilor.

¹⁸ Hoarau, Ch., *Comptabilite et management, Ed. Sup`Foucher, Vanves, 2002, p.6-10*

¹⁹ Deaconu, A., Filip, C., Buiga, A., *Solutions for measuring the quality of the accounting informatin, Cluj-Napoca, 2008, Munich Personal RePEc Arhive, accesat: <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/14760>*

²⁰ Minu, M., *Contabilitatea ca instrument de putere, Ed. Economică, București, 2002, p.171*

²¹ Hall, J. A., *Accounting Information Systems. Seventh Edition, Ed. South-Western Cengage Learning, USA, 2011, p.32*

Profesioniștii IT – își stabilesc forma cea mai eficientă, economică și performantă de proiectare a sistemului. Datorită unicității fiecărui sistem informațional contabil, precum și a susceptibilității apariției unor erori sau chiar fraude este impetuos necesar a fi subliniată relația de colaborare directă și activă dintre profesioniștii contabili și IT – își pentru adaptarea permanentă a sistemului la schimbările legislative și fiscale precum și la reducerea riscului de apariție a erorilor.

Fiind stabilite caracteristicile sistemul informațional contabil și evidențiată necesitatea elaborării unor sisteme informatice durabile ce vor facilita circuitul informației către utilizatori, demersul cercetării își propune să detalieze modalitatea eficientă de utilizare a sistemului, în vederea elaborării deciziilor și întocmirii planurilor strategice ale entității economice.

1.1.1. Utilizarea sistemului informației contabile în entitățile economice din industria petrolului

Fundamentul analizei eficienței entității economice este reprezentat de informația financiar-contabilă, mai exact de cantitatea și calitatea acestor informații introduse în sistemul entității, la nivel analitic²². Folosind modelarea matematică, și cu ajutorul tehnologiei curente a informației se creează oportunitatea de implementare a funcțiilor de producție la nivel de entitate indiferent de tipul și dimensiunea acesteia²³. Într-o entitate economică distingem două categorii de informații contabile: informații contabile financiare și informații contabile de gestiune. Informația contabilă financiară deservește utilizatorii externi, publicul larg, instituțiile guvernamentale, creditorii diverși, potențiali investitori și este prezentată prin intermediul raportărilor financiare de sinteză, lunare și anuale întocmite în formă standardizată și transmise conform reglementărilor²⁴.

²² Vătășoiu, C.,I., Gheorghe, M., Motoni, D., I., Boca (Rakos), S., I., *Informația contabilă – baza analizei financiare în deciziile de investiții, Analele Universității "Constantin Brâncuși" din Târgu Jiu, Seria Economie, Nr. 4/2010, p.245*

²³ Crecană, C., *Rentabilitatea întreprinderilor mici și mijlocii, Ed. Economică, București, 2000, p. 29*

²⁴ Negescu, M.,D., *Caracteristicile informației financiare în contextul evoluțiilor contemporane, Revista Contabilitate și informatică de gestiune, nr. 9/2004, Ed. ASE, București*